

FOREMNIE (63) *av*

foremnie (56), **foremno** (1), foremnie *a.* foremno (6); foremnie : foremno *Mącz* (37 : 1).

Wszystkie samogłoski jasne.

comp i sup (4 + 2) -foremniej (6); -ej (2), -(e)j (4). *sup* nã- (1) *LubPs*, nãj- (1) *GórnDworz*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (jeden z tych samych przykładów).

1. *Kunsztownie, misternie, z dużym nakładem pracy, okazałe, wspaniałe, pięknie; gustownie, estetycznie; affabre, apparate, artificio, fabre, lepide, splendide, tenuiter Mącz; affabre, arte, artificialiter, artificio, fabre, lepide, perbelle, scite Cn* (24) : káždy rzemieśnik im co naforemniey vrobi/ iż mu też zá to y lepiej płácą *LubPs* A5v; vřzrzieli gay piękny [...] rożą oládzony. [...] Zołte iedny/ brunatne kwiatki drugie maiąc/Foremnie rozládzone/ piękną wonią dáiąc. *RejWiz* 23v, 27v; Dan/ y Grecya/ y Mozel ná iármárkach twoich/ wykłádáli Zelázo vrobione foremnie [*ferrum fabrefactum*] *Leop Ez* 27/19; Ktoregom iá nápełnił [...] dowćipem w káżdym rzemiefle. Ku wymyślaniu miłterney roboty. ná złoćie/ ná sřebrze [...] /Ktory y kámienie foremnie oládzi/ y drzewo wycięsze *BibRadz Ex* 31/5; Lepide stratus lectus. Foremnie/ pięknie vsłáne łóże. *Mącz* 189b; Mangonizo [...] Wyfmukuyę/ Piękrzę/ Przypńawiam/ Foremno á Skupno czynię. *Mącz* 207d; Apparate [...] Kofztownie/ ochędoźnie/ przypńawnie/ foremnie. *Mącz* 280a; Textile stragulum magniicis operibus pictum, Deká ná łóże foremnie wyřziwana. *Mącz* 300a; Regie, Po królewsku/ Po páńsku. Regie politum aedificium, Foremnie/ A kofztownie przypńawny dóm. *Mącz* 349d; Toreumatum [...] opus politum et caelatum, Nieyáka robotá foremnie rzezána/ ciołána álbo toczona *Mącz* 458d, 49c, 113a, 193d, 279d (13); *GrzepGeom* P.

Szeregi: »foremnie a misternie« (2): Fabre et affabre [...] Foremnie á miłternie. Hoc factum est affabre, To foremna robotá *Mącz* 113a; Summo artificio facta, Bárzo foremnie á miłternie vczinione *Mącz* 431d.

»foremnie, (a) z pilnością (*a.* pilnie)« [*szyk* 2 : 1] (3): Amussitata opera, Foremnie á spilnością ípńawione rzeczy Wyborne. *Mącz* 8c; Elaboratus [...] Foremnie s pilnością wyprńawiony *Mącz* 181 a, 209a.

2. *Dokładnie, wyraźnie, jasno; amussim, dilucide, presse, subtiliter Mącz* (8) : Amussim [...] Práwie yáko sie godzi/ Foremnie *Mącz* 8c; Subtiliter et dilucide, ludicare subtiliter, Foremnie rozbierác którą rzecz/ álbo foremnie o niey mówić. *Mącz* 426c, 8c, 320d, 426c [2 r.]; iáko sie náiduią tácy ludzie/ [...] iż vmieią to co widzieli ábo słyřzeli/ ábo sie im lámym przydáło kiedy/ ták foremnie to przełóżyć/ że z ich słow zda sie tym co słućiaią/ iákoby lámami teraz ná to pátrzáli *GórnDworz* N8.

3. *Trafnie, odpowiednio, dobrze, właściwie, jak należy; bene, caste, civiliter, pure Mącz* (9) : *RejJóz* C, K4; iefliby ktora pánienłki łtan wiodłá/ Zařzby tego y domá vczynić nie mogłá. A dáleko foremniey przy máłce pocźciwey/ Niřli przy oney Kłieni iáko geř krzykliwey. *RejWiz* 39; niewiem bych iá w to foremnie vgodzył. *RejFig* Cc3; Civiliter [...] Obyczáynie/ Tráfnie/ Foremnie. Ut, Civiliter coenare, Obyczáynie łobie poczinác przy łtóle. *Mącz* 55a; Bene, Pure, Caste, et latinissime dicere, Foremnie po łácinie mówić. *Mącz* 86b, 79d; Chwałę też y owo/ kiedy ktho podobieńřtwo iákie/ ábo przyrownánie wyrwie/ y foremnie ie przyłtofuie *GórnDworz* Q8; *Strum* G3v.

4. *Umiejętnie, przemyślnie, sprytnie; chytrze; industrie, scienter, scite Mącz (15)* : Foremnieć więc obłudny świat wzrok moy chce zafłonić A ku łprofnym wymyślom łwim chciałby mię nakłonić *LubPs aa6v; KrowObr 195*; my to foremniey vmiemy/ Iáko Bogá vbłagác/ niżli Moizełz wiemy. *RejWiz 182*; Rachel bogi oycowe zániołá y wywiodłá oycá foremnie łzukáiącego [*ipsum quaerentem astu decipit*]. *Leop Gen 30 arg*; TE n miał bárzo piękny dwor/ ná włzytkim widoku/ Murarz mu rzekł/ co mi dałz/ łpráwić to do roku. A łścieć to foremnie będę vmiał zákryć/ Zeć nie będzie mogł żaden tu do dworá pátrzyć. *RejZwierz 28*; Non inscite disputabant, Nie głúpie dołić foremnie díłputowáli. *Mącz 333b*; Scite [...] Pięknie/ miłternie/ mądrze rołtropnie/ foremnie. *Mącz 372c, 169b, 372c [2 r.]*, 372d, 373b; *GórnDworz O8v*; Flis ma łwą rzecz ná piećzy/ á gołpodarz niemniéy. Słuchayćiełz/ kto tu łztukę wypráwi foremniéy. *KochFr 134; KlonWor 75*.

5. *Dowcipnie, żartobliwie, uciesznie; salse Mącz (6)* : Imitator et narrator facetus, Vmie foremnie wycynác cudze obyczáye. *Mącz 166a*; Salse [...] Tráfnie/ pięknie/ foremnie/ mądrze/ miłternie. *Mącz 364c*; [*używają słów niewstydlivych*] mnimáiąc by to było nayforemniey/ co ielł naiłprofniey *GórnDworz N2*; tho niepomáłu łmiech w nas pobudza (á włzytko tho przedłię ku pirwłzemu łpołobu łrefnowánia należy) kiedy kto foremnie powieda cziy práwie głúpi połłtepek/ ábo rzeczenie *GórnDworz O8v, R8, S3v*.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1)* : Nitide [...] Pięknie/ Foremnie/ Iálnie. *Mącz 247d*.

Cf **NIEFOREMNIE**